

Državni izpitni center

P 2 3 1 A 1 0 3 1 3

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2023. május 29., hétfő

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

Moderirana različica

1. FELADATLAP

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
1	1	♦ interneten/világhálón	

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
2	1	♦ mese	

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
3	2	♦ Pl.: a fiatal pár története mesébe illő, meseszerű (sikertörténet)	Vagy ugyanez másképpen. A teljes, lényegre törő válaszáért 2 pont, a kevésbé lényegre törő, de még elfogadható válaszáért 1 pont jár.

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
4	1	♦ B	

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
5	1	♦ A	
	1	♦ C	
Összesen	2		

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
6	2	♦ Pl.: az említett két rész címe nem az interjúalanyok szövegéből vett szó szerinti idézet	Vagy ugyanez másképpen. A teljes, lényegre törő válaszáért 2 pont, a kevésbé lényegre törő, de még elfogadható válaszáért 1 pont jár.

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
7	1	♦ H	
	1	♦ I	
	1	♦ I	
	1	♦ H	
Összesen	4		

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
8	1	♦ 4.	
	1	♦ 2.	
Összesen	2		

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
9	1	♦ Pl.: megtanulta, hogyan kell kenyeret sütni; megtanulta a kenyérsütés csínját-bínját	Vagy ugyanez másképpen.
	1	♦ Pl.: bárki számára elérhető a receptek, nem őrzik hét lakat alatt őket	
	1	♦ Pl.: nem árt neki, nem lesz tőle beteg, nem kap (allergiás) kiütést tőle	
Összesen	3		

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
10	1	♦ B	

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
11	1	♦ sablonos, technológiát	A két kiírt szóért jár az 1 pont.
	1	♦ Mindkét szó toldalékos.	
Összesen	2		

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
12	1	♦ zsúri	
	1	♦ láblógatás	
	1	♦ reggeltől estig	
Összesen	3		

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
13	2	♦ T K J R kenyer/es/ek/től	Minden két jó megoldás 1 pont.

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
14	1	♦ C	
	1	♦ B	
	1	♦ mekkóstojják	
Összesen	3		

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások		
15	6	szó	szófaj	mondatrész	Minden helyes megoldásért 1 pont jár.
		ő	♦ személyes névmás	♦ alany	
		♦ dudorászva	határozói igenév	♦ módhatározó	
		♦ tésztát	♦ főnév	tárgy	

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
16	1	♦ kijelentő mondat	
	1	♦ Legyen szerelem első látásra!	
Összesen	2		

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
17	1	♦ Még Londonból is érkeznek megkóstolni a kenyeret.	A helyes átalakításért 1 pont jár.
	1	♦ Angliában támogatnak mindenkit, aki kezdő vállalkozó.	A helyes átalakításért 1 pont jár.
	1		A korrekt helyesírásért 1 pont jár.
Összesen	3		

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások		
18	3	Alárendelő	Mellérendelő	Altípusa	A két helyesen bejelölt X-ért 1 pont jár. A helyes mondatfajtaért 1-1 pont jár.
		♦ X		♦ tárgyi	
			♦ X	♦ ellentétes	

Feladat	Pont	Megoldás	Kiegészítő utasítások
19	1	♦ 20-án	
	1	♦ Magyarországon	
	1	♦ szalaggal	
	1	♦ Kétezertizenegy	
	1	♦ Kárpát-medencéből	
Összesen	5		

Feladat	Pont	Szempontok
20		
Tartalom	5	a műfaji követelményeknek megfelelően fejti ki a véleményét (tématartás, érvelés)
Stílus	2	a szövegtípusnak való megfelelés (szókincs, arányosság, világosság)
Nyelvhelyesség	3	pontos, világos fogalmazás, a köznyelvi normatív formák használata, a nyelvjárási alakok kerülése, a helyesírási szabályok követése
Szerkezet	1	a szerkezeti követelményeknek való megfelelés, helyes, logikus szövegszerkesztés
Terjedelem	1	120 szó; 10%-kal rövidebb szöveg esetében a terjedelemért nem adható pont.
Összesen	12	

2. FELADATLAP

1. Az irányított irodalmi fogalmazás értékelése

A dolgozat témája: Szabó T. Anna: Hogy vigyázzon című művének részlete

A jelölt a dolgozatában a szempontoknak megfelelően elvégzi az alábbiakban leírtakat.

Pont	Ismerteti a részlet témáját: 2 pont (ismeret és megértés).
0	Nem, illetve rosszul ismerteti a témát.
1	Felszínesen ismerteti a témát, illetve csak a részlet tartalmát írja le.
2	Jól, teljességre törekedve ismerteti a témát.

Pl. A novella egy napjainkban tipikus, szétesett család mindennapjait mutatja be: az édesanya külföldön, gyermekfelügyelőként dolgozik, az édesapa és a nagyjából tíz esztendőes kisfiú pedig otthon, kettesben próbál meg boldogulni a mindennapok nehézségei közepette. Mindhárom családtag sokat szenved a kényszerből kialakult élethelyzetben.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám az ismertetés kifejtettségével arányosan adható meg.

Pont	Ismerteti az írói elbeszélésmódot: 2 pont (ismeret és megértés).
0	Nem, illetve rosszul ismerteti az elbeszélésmódot.
1	Felszínesen, illetve csak részben jól ismerteti az elbeszélésmódot.
2	Jól, teljességre törekedve ismerteti az elbeszélésmódot.

Pl.: A novella egyes szám első személyben íródott, az édesapa szemszögéből ismerjük meg a már lejáratott, múltbeli eseményeket és a jelenbeli történéseket. A férfi fájdalommal és együttérzéssel eleveníti fel a feleségével és a gyermekével folytatott beszélgetéseit, valamint a hétköznapi eseményeit.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám az ismertetés kifejtettségével arányosan adható meg.

Pont	Bemutatja a szóban forgó család életét: 2 pont (alkalmazás és elemzés).
0	Nem, illetve rosszul mutatja be őket.
1	Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be őket.
2	Jól, teljességre törekedve mutatja be őket.

A három főből álló család élete küzdelmes: Mari, az édesanya külföldön dolgozik, három lányra kell ott vigyáznia, a háztartást is ő vezeti. Sokszor megalázzák, kiszolgáltatottságát növeli hiányos nyelvtudása is. Az apa egy csatornázási cégnél dolgozik, sokszor nehéz időjárási körülmények közepette, keményen hajt. Látja és átérzi a gyermek kínlódásait, szenvedéseit. Próbálja betölteni mindkét szülő szerepét, igyekszik szépen ellátni a fiát, de sokszor tehetetlenséget érez. Marci a körülötte kialakult helyzetet nehezen értelmezi, nagyon hiányolja a régi életüket és édesanyját, noha már alig-alig emlegeti őt.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a bemutatás kifejtettségével arányosan adható meg.

Pont	Megfogalmazza, miért van távol Mari, és azt, ez mit von maga után: 2 pont (alkalmazás és elemzés).
0	Nem, illetve rosszul fogalmazza meg az okokat és a következményeket.
1	Felszínesen, illetve csak részben jól fogalmazza meg az okokat és a következményeket.
2	Jól, teljességre törekedve fogalmazza meg az okokat és a következményeket.

Pl.: Mari, az édesanya kényszerből, a terveik szerint egy esztendőre költözött Angliába, ugyanis keresete nélkül a család nem lenne képes kifizetni a lakásra felvett hitelt. Az anya is nehezen viseli a távollétet, nagyon hiányolja a fiát, rendszeresen sírva telefonál haza. Nem jobb az apa helyzete sem: sokszor úgy érzi, a gyermekkel való törődés meghaladja erejét, időnként alig boldogul a fiával, tehetetlenségében, tapasztalatlanságában (még sosem volt anya) dühös és türelmetlen is vele. Marci az erős veszteségélmény hatására megváltozik: magába fordul, haragszik az anyjára, nem hajlandó egyedül aludni, éjszakánként bepisil.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettséggel arányosan adható meg.

Pont	Megvizsgálja, hogyan látja az apa saját nehézségeit mások életének tükrében: 2 pont (alkalmazás és elemzés).
0	Nem, illetve rosszul vizsgálja meg a kérdést.
1	Felszínesen, illetve csak részben jól vizsgálja meg a kérdést.
2	Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg a kérdést.

Pl.: Az apa keserűen tapasztalja, hogy azon a jómódú környéken, ahol az utcán dolgozik, a gazdag családok annak ellenére sincsenek a gyermekeikkel, hogy azt megtehetnék. Látja, nyáron is inkább táborokba adják a gyerekeket, szeretetüket pedig azzal mutatják ki, hogy mindent megvesznek nekik. Az apa a náluk szegényebbek életét is jól érzékeli: egy alkalommal a családjukban kialakult helyzetet a híd alatt lakó szerencsétlenek sorsával világítja meg, hogy a fiú jobban megértse, miért ment el az egyik szülője külföldre. A fenti tapasztalatok miatt az apában sok minden megfogalmazódik; túlélési stratégiát kell kialakítania, döntéseket kell hoznia, hogy minél simábban átvészeli ezt az ideiglenes állapotot.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a vizsgálat kifejtettségével arányosan adható meg.

Pont	Megfogalmazza, milyen döntéseket hoz az apa, valamint értelmezi, mi vezeti őt: 3 pont (alkalmazás és elemzés).
0	Nem, illetve rosszul fogalmazza meg a kérdést, nem végzi el az értelmezést.
1	Felszínesen fogalmazza meg a kérdést, csak részben végzi el az értelmezést.
2	Megfelelően, árnyaltan fogalmazza meg a kérdést, de kevésbé jól értelmez.
3	Teljességre törekedve fogalmazza meg a kérdést, jól végzi el az értelmezést.

Pl.: Engedve Marci sírós kérésének, miszerint nem akar otthon egyedül lenni, az apja megengedi neki, hogy a munkavédelmi tilalmak ellenére is elkísérje őt a munkába. Egyébként sokkal szívesebben hagyta volna otthon a fiút, mert a terepet veszélyesnek találta a gyermek számára, de megesett a szíve rajta, ugyanis otthon is egyedül lenne, felügyelet nélkül. Marci végig nagyon közreműködő volt: fegyelmzetten viselkedett, reggel, induláskor sem volt vele semmi baj, minden szabályt betartott, soha nem ment a csövek és a munkagépek közelébe. Mégis baleset történt: elbotlott és megütötte a fejét. A sérülés következtében elájult, vérzett a feje, jelenleg, az elbeszélés pillanatában kórházi kezelésre szorul. A férfi nagyon megijed ettől az helyzettől, hiszen órá szakad a felelősség minden súlya. Magát okolja mindenért, holott ebben a helyzetben nincs jó döntés, nem tudott jól dönteni.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettséggel arányosan adható meg.

Pont	Összefoglalja, mire döbbsenti rá a baleset az apát: 3 pont (alkalmazás és elemzés).
0	Nem, illetve rosszul fogalmazza meg a kérdést.
1	Felszínesen, illetve csak részben jól fogalmazza meg a kérdést.
2	Megfelelően, de kevésbé árnyaltan fogalmazza meg a kérdést.
3	Jól, teljességre törekedve fogalmazza meg a kérdést.

Pl.: Az apának a gyermek sérülésekor több dologgal is szembe kell néznie: egyrészt úgy érzi, nem vigyázott rendszeren a fiára, hiába ígérte meg neki. Másrészt a baleset körülményeiről sem mondhatja el az igazat az orvosnak, nem derülhet ki, hogy a gyermek az építkezési területen volt, mert akkor megbírságozzák őt, és annak kifizetése meghaladná a család anyagi erejét, még Mari angliai kinkeserves keresete is rámenne arra. Akkor hiába volt minden, a nélkülözés, az egymás nélkül élés. Harmadrészt, és ez tűnik számára a legfájdalmasabbnak, a fiával sem lehet őszinte, nem hozhatja tudomására, hogy még a kórházi kezelése alatt sem tud mellette lenni, mert dolgoznia kell!

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség arányosan adható meg.

Pont	Kifejti a véleményét, jól döntöttek-e a szülők az anya külföldre költözésével: 3 pont (szintézis és értékelés).
0	Nem fejt ki véleményét a kérdéstről.
1	Felszínesen fejt ki véleményét a kérdéstről.
2	Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét a kérdéstről.
3	Jól, meggyőzően fejt ki véleményét a kérdéstről.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet a megfogalmazottakkal. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Pont	Befejezi a történetet: 3 pont (szintézis és értékelés).
0	Nem fejezi be a történetet.
1	Felszínesen fejezi be a történetet.
2	Jól, de kevésbé meggyőzően fejezi be a történetet.
3	Jól, meggyőzően fejezi be a történetet.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet a megfogalmazottakkal. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

2. A kevésbé irányított irodalmi fogalmazás értékelése

A dolgozat témája: Grecsó Krisztián: Anyám álma című novellája

A jelölt a dolgozatában a szempontoknak megfelelően elvégzi az alábbiakban leírtakat.

Pont	Ismerteti a szöveg témáját: 2 pont (ismeret és megértés).
0	Nem, illetve rosszul ismerteti a témát.
1	Felszínesen ismerteti a témát, illetve csak a szöveg tartalmát írja le.
2	Jól, teljességre törekedve ismerteti a témát.

Pl. A novella egy magyarországi kistelepülésen élő idősebb édesanya külföldi utazását mutatja be. Azt láthatjuk, hogyan tesz szert az asszony olyan új tapasztalatokra, amelyek hatására egészen megváltozik körülötte minden.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám az ismertetés kifejtettségével arányosan adható meg.

Pont	Ismerteti az írói elbeszélésmódot: 2 pont (ismeret és megértés).
0	Nem, illetve rosszul ismerteti az elbeszélésmódot.
1	Felszínesen, illetve csak részben jól ismerteti az elbeszélésmódot.
2	Jól, teljességre törekedve ismerteti az elbeszélésmódot.

Pl.: A novella egyes szám harmadik személyben íródott, a felnőtt fiú szemszögéből ismerjük meg a már lezajlott történéseket. A cselekmény lineáris rendben tárul fel, a szöveg párbeszédeket nem tartalmaz, az anya és fia közti beszélgetéseket is a narrátor utólagos elbeszéléséből ismerjük meg.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám az ismertetés kifejtettségével arányosan adható meg.

Pont	Bemutatja az anya korábbi életét: 3 pont (alkalmazás és elemzés).
0	Nem, illetve rosszul mutatja be az anya korábbi életét.
1	Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be az anya korábbi életét.
2	Megfelelően, de kevésbé árnyaltan mutatja be az anya korábbi életét.
3	Árnyaltan, teljességre törekedve mutatja be az anya korábbi életét.

Pl.: Az anya mindig is sokat dolgozott, akkoriban éppen nehéz fizikai munkát végzett egy kutyatápgyárban a gépsoron. Egyhangú élete sem akadályozta meg abban, hogy közel ötven éven át dédelgessen egy álmot: egyszer igazán szabad lehet, repülőre ülhet, és fentről láthatja a ragyogó napot és a felhőket (bakancslista!). Már-már úgy látszott, ez a vágya sem fog teljesülni, mint ahogy annyi más sem az élete során: „ennél sokkal nagyobb dolgokról mondott le, és sokkal többet túrt annál, hogy ezért morgott volna”. Egy váratlan élethelyzet azonban felülírta az addigi egyhangú történéseket.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a bemutatás kifejtettségével arányosan adható meg.

Pont	Összefoglalja, miért indult útra az anya: 3 pont (alkalmazás és elemzés).
0	Nem, illetve rosszul foglalja össze, miért indult útra az anya.
1	Felszínesen, illetve csak részben jól foglalja össze, miért indult útra az anya.
2	Megfelelően, de kevésbé árnyaltan foglalja össze, miért indult útra az anya.
3	Árnyaltan, teljességre törekedve foglalja össze, miért indult útra az anya.

Pl.: A fiú néhány hónapot Németországban töltött, és ekkor úgy határozott, meghívja magához az édesanyját, látogassa meg őt, meg is vásárolta számára a repülőjegyet. Ez a látszólag egyszerű, de az anya számára mérföldkőnek tekinthető döntés mindkettőjüket félelemmel és várakozással töltötte el: a férfi aggódott szülőjéért, az anyának pedig minden korábbi szorongását, hétköznapi szokásait is le kellett győznie, ugyanis egyedül kellett Berlinbe repülnie, a fia ott várta. A fiú realizálta, édesanyja nagyon fog izgulni az utazás előtt, ujjait fogja tördelni, talán banni is fogja pillanatokra, hogy belefogott a nagy kalandba, de ismerte személyiségének erejét, így tudta, biztosan nem fog gyáván megfutamodni a feladat előtt.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám az összefoglalás kifejtettségével arányosan adható meg.

Pont	Leírja, milyen megpróbáltatásokon kellett átesnie az anyának a megérkezésig: 3 pont (alkalmazás és elemzés).
0	Nem, illetve rosszul írja le a kérdést.
1	Felszínesen, illetve csak részben jól írja le a kérdést.
2	Megfelelően, de kevésbé árnyaltan írja le a kérdést.
3	Jól, teljességre törekedve írja le a kérdést.

Pl.: Az utazás alatt az anya előtt olyan feladatok álltak, amelyeknek a megoldásában korábban semmi tapasztalata nem volt: gyermekei segítsége nélkül, egyedül kellett felutaznia Pestre, több átszállással ki kellett jutnia a főpályaudvarról a reptérre, majd ott el kellett végeznie a mások számára egyszerű, szokásos, de neki teljesen ismeretlen intéznivalókat: „pultot találni, becsekkolni, onnan útlevel-, majd poggyászellenőrzésre menni, belül megtalálni a beszállókaput”, majd landolás után, a berlini megérkezéskor mindenféle idegennyelvtudás nélkül fel kellett vennie a csomagot, meg kellett találnia a kijáratot. Az anya korábbi életén, önmagán és minden félelmén felülkerekedve jól teljesített, megfelelt minden kihívásnak: önfeledten, vidáman, testben és lélekben megfialodva, jogos büszkeségtől ragyogva szinte más emberként érkezett meg a célállomásra. Mindketten tudták, az anya nagy dolgot vitt véghez.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettséggel arányosan adható meg.

Pont	Bemutatja, miként hatott az anyára az új közeg: 3 pont (alkalmazás és elemzés).
0	Nem, illetve rosszul mutatja be, miként hatott az anyára az új közeg.
1	Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be, miként hatott az anyára az új közeg.
2	Megfelelően, de kevésbé árnyaltan mutatja be, miként hatott az anyára az új közeg.
3	Jól, teljességre törekedve mutatja be, miként hatott az anyára az új közeg.

Pl.: Az édesanya, aki egyébként alig egy évvel volt túl ekkor a férje halála utáni gyászéven, egészen megváltozott a berlini napok és az ott tapasztalt jó élmények hatására: az új közegben teljesen kivirult, energikusan, határozottan viselkedett, felszabadult lett, többek között vidáman biciklizett az egyébként veszélyes nagyváros forgatagában. Fiával, hosszú sorbanállás után bejutott egy olyan Picasso-kiállításra, ahova vélhetően otthon soha nem ment volna el. Derűs és mosolygós lett, gyermeke ilyen boldognak és felszabadultnak talán még soha nem látta őt azelőtt. Vacsora közben – valószínűleg életében először – magáról is beszélt, arra is utalt, hogy férjének elvesztése után talán egy új szerelem lehetősége is megfogalmazódhat benne. A felnőtt fiú anyja hitéből és erejéből hitet és erőt meríthetett saját sorsára nézve is...

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettséggel arányosan adható meg.

Pont	Kifejti, miért fontos, hogy időnként átlépjük a korlátainkat: 3 pont (szintézis és értékelés).
0	Nem fejt ki véleményét a kérdésről.
1	Felszínesen fejt ki véleményét a kérdésről.
2	Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét a kérdésről.
3	Jól, meggyőzően fejt ki véleményét a kérdésről.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet a megfogalmazottakkal. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Pont	Megfogalmazza, milyen megvalósítandó álmai, vágyai vannak: 3 pont (szintézis és értékelés).
0	Nem fogalmazza meg álmait, vágyait.
1	Felszínesen fogalmazza meg álmait, vágyait.
2	Jól, de kevésbé meggyőzően fogalmazza meg álmait, vágyait.
3	Jól, meggyőzően fogalmazza meg álmait, vágyait.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet a megfogalmazottakkal. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Az irodalmi dolgozat nyelvezetét a szakmai érettségi vizsga tantárgyi vizsgakatalógusa alapján értékeljük (helyesírás, nyelvhelyesség: 4 pont; stílus: 2 pont; szerkezet: 2 pont).